

Can Pujol

Caldes de Montbui

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Carretera Vella de Palau Solità, s/n
Emplaçament
Alçada: Al final de la carretera, un cop atravesat el bosquet
166

Coordenades:

Latitud: 41.60364
Longitud: 2.16994
UTM Est (X): 430831
UTM Nord (Y): 4606103

Classificació

Número de fitxa 08033 - 105
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Gòtic
Segle XVI-XVII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: tot i que la façana principal ha estat arreglada, l'aspecte general del mas és de deterioració progressiva, si no es duen a terme algunes intervencions d'urgència sobretot en alguna de les cobertes.

Protecció

Observacions protecció: Pla d'Ordenació Urbanística Municipal
Número inventari Sí (IPA 34682)

Generalitat i altres inventaris

Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 002A00014
Autoria de la fitxa Laura Bosch Martínez

Descripció

Mas de planta rectangular que consta de planta baixa, pis i golfes, que es troba envoltat per varis edificis annexes de planta rectangular, la majoria d'ells, de planta baixa. La coberta dels edificis principals és a dues aigües i en teula àrab. Només alguns dels annexes, com el paller, o un parell de corts, disposen de coberta a una sola aigua. Les teules estan col·locades a llata per canal sobre bigam de fusta; és a dir, col·locades lateralment entre llates i una fila forma la canal i l'altra el carener, amb els cabirons col·locats paral·lels a la biga serrerera de l'edifici. El pendent de la coberta oscil·la al voltant del 30%. El mas està disposat físicament de manera que el mur exterior dels edificis annexes, forma, juntament amb un mur aixecat que mesura entre dos metres i mig, fins a tres metres d'alçada, una closa o recinte tancant tota la propietat, aïllant-la de l'exterior. Un cop tot tancat, només es pot accedir a la propietat per dos portals: el primer, que dona a l'era interior, per darrera la casa principal, i on es troben les corts, paller, i el celler, aquest últim de grans dimensions, i on es feia el vi i es guardaven les botes. Aquest portal, està format per dos brancals fets de totxo que sustenten un arc de mig punt també de totxo disposat a mena de plec de llibre. Per damunt, queda protegit per una coberta en teula àrab, a dues vessants, desaiguant una d'elles cap a l'interior del pati i l'altra cap a l'exterior del mas. Aquesta coberta té una estructura de bigam de fusta. El portal té encara els guardarodes o guardacantó. El segon portal es troba orientat a migdia, i dona amb l'era de la casa pairal. Presenta les mateixes característiques que el primer portal. Quan arriba la nit, els portals queden tancats des de l'interior. Un cop dins, s'observa una era feta de pedra granítica, composada per lloses disposades irregularment. Com que aquestes no són planes, modernament, els masovers varen allisar amb ciment i sorra el davant de la porta d'entrada a la casa. També es pot observar una pallissa i un galliner al qual s'hi ha d'accedir per uns graons molt alts fets de maó i pedra on destaquen els grans blocs granítics. La coberta del galliner està feta amb teula àrab, a doble vessant, amb bigues de fusta, on cal destacar tres grans bigues de grans dimensions fetes de roure. Al costat, una pallissa, aquesta amb teulada a una sola vessant, i bigam de fusta, al qual també s'hi accedeix per uns esglaons estrets fets de totxo. Les bigues es recolzen damunt de pilars fets de totxo. Pel que fa a la planta baixa de la casa pairal, només disposa de dues obertures: la primera, el portal d'entrada a la casa, format que dovelles formant un arc de mig punt. Al damunt de l'arc, un rajol ceràmic de color blanc, amb el número "41" en negre. La segona obertura, es troba a l'esquerra del portal, amb carreus que ressegueixen la finestra. Pel que fa al pis superior, destaquen tres finestres gòtics, dos dels quals (els situats als extrems són idèntics, amb la diferència de que el finestral de la dreta és més petit que el de l'esquerra). A la planta golfes, s'observen tres obertures de forma quadrada, sense cap element decoratiu, com acostuma a ser el cas per aquest tipus de planta. Les finestres de tancament són de fusta.

La pedra utilitzada per als murs estructurals o tancaments és principalment granítica, de mida reduïda i seguint les formes que la naturalesa li ha donat. La unió entre peces és amb argamassa, és a dir una barreja de calç, sorra i aigua. Els edificis annexos han estat construïts seguint el mateix procés, tot i que també s'ha utilitzat el maó. De vegades val a dir que algunes elements han estat aixecats amb pedra en sec. A excepció de la façana principal de la casa pairal, els edificis annexes no disposen de pedra carejada o carreus que en ressegueixin les finestres o les portes, però sí de llindes de fusta.

Observacions:

(Continuació descripció)

El ràfec de les cobertes és construït per la simple volada dels cabirons, amb unes posts de fusta al damunt per suportar-ne les teules. La majoria de les façanes disposa d'un acabat amb pedra vista. L'acabat d'arremolinat de la façana principal i la façana exterior de la bodega sembla ser molt més modern. A la dreta de la façana principal de la casa pairal hi ha un pou fet de pedra irregular, tapat

amb una llosa. Al seu costat dos contenidors d'aigua tallats dins d'un bloc de pedra. Un d'ells molt més gran, de planta rectangular i l'altre, cilíndrica servien per abeurar el bestiar.

El mas es troba en una àrea d'expectativa arqueològica. Durant el treball de camp, no es va localitzar cap resta en superfície.

Història

Moreu-Rey (1962), troba varies referències documentades que parlen al segle XIII i XIV del mas Pujol com "de Podiolo"; o més endavant, de l'any 1353 com "lo mas dez Pujol (...) de la vall d'Alberada"; ja en el segle XV i XVI, es troba anomenat com a "Pujol de la Torra"; També durant els segles compresos entre el XVI fins al XX, es trobarà com a "mas Pujol" o "can Pujol". Concretament de l'any 1721 el mas Pujol es situat de la següent manera: "Afronta a migdia amb el terme de Palau; a ponent amb el de Sentmenat; a llevant amb la Riera".

Pel que fa al llinatge, es parla ja d'un tal A. de Pradrell del 1247 (?); Guillem de Pradell 1274, 1302); en el segle XIV i següents la senyoria era dels Torre, i passà després a Berenguer de Vallseca. Per això, i per a distingir-los dels Pujol de Pradells, és utilitzada l'expressió "P. de la Torra".

Arnau de P. (1357); Bernat Saragossa, alias P. (1406); "an P. de la Torra" (ap. 1415); Pere "Puiol de la torra" (1445); Bernat P., alias Fonolleda (1447, 1479); Joan P. (1483, 1519); Bernat P. (1540); Narcis P. (1551, M. en 1558); Miquel P. (1558, M. aproximadament cap el 1580); Pere Pau P. (aproximadament 1580, 1609); Francesc P. (1658); Francesc P. (1719, 1736, M. ant. 1769), casat amb Maria Mayans Drocada; Jaume P., del mas, fill dels precedents. (1755, 1781); Maria Teresa P. i Fatjó, filla del precedent (difunta en 1774). El mas Pujol passa aleshores a la família Fatjó de Cerdanyola, i encara avui la família Fatjó n'és propietària.

Bibliografia

GENERALITAT DE CATALUNYA. (2008). Inventari del Patrimoni Cultural i Immoble de Catalunya. Caldes de Montbui (Vallès Oriental). Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Direcció General del Patrimoni Cultural. Servei d'Arqueologia i Paleontologia. Barcelona, maig de 2008.

MOREU-REY,E. (1962). La rodalia de Caldes de Montbui. Repertori històric de noms de lloc i de persona. Editorial Teide. Barcelona.

